

Küldöttség Temesvárott

A „népi diplomácia” lehetőségei

Az elmúlt héten Sebe Jánosnak, az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága titkáranak vezetésével hivatalos küldöttség járt Temes megyében. Ennek tapasztalatairól számolt be az ideológiai titkár tegnap a helyi sajtó képviselőinek.

Mint elmondotta, hosszú idő óta bevett gyakorlat, hogy a két megye vezetői kölcsönösen látogatást tesznek egymás országainak felszabadulási ünnepén. Apriusban Szegeden járt a Román Kommunista Párt küldöttsége, most, Románia nemzeti ünnepén viszonzták ezt a látogatást.

A magyar küldöttség programja túlnyomórészt protokolláris jellegű elemekből állt össze; ám módot találtak arra, hogy konkrét javaslatokat tegyenek az együttműködésre, hogy legalább helyi szinten történjen ezekben valamiféle előrelépés. Felvetették a temesvári és a szegedi sajtó közötti kapcsolat-

felvételt (Temesvárott 3 napilap jelenik meg, egy román, egy német, és egy magyar nyelvű; a Szabad Szó). Az ottani főszerkesztők is részt vettek az eszmecsere, a magyar tárgyalóküldöttség tagjaként pedig *Nikolényi István*, a Csongrád Megyei Hírlap főszerkesztője. Szó volt a temesvári színházzal — amelynek van magyar tagozata is — való kapcsolatfelvételtől, valamint a Temesvár melletti (zömmel magyarul) *Keresztes* községe jól működő termelőszövetkezetének és Csongrád megyei tsz-eknek esetleges együttműködéséről (szakembercsere, termelési tapasztalatok cseréje). A magyar küldöttség felvetette: hasznos volna, ha a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola román szakos hallgatói nyelvi gyakorlatra Temesvárra utazhatnának; természetesen kölcsönöségi alapon; a temesvári felsőoktatási intézmények néhány hall-

gatója pedig Csongrád megyében gazdagíthatná tudását. A felszabadulási ünnepségen részt vettek Makó képviselői, azt szeretnék, ha a „hagymaváros” és a Temes megyei Nagyszentmiklós is felvenné a kapcsolatot egymással.

Kérdésünkre, mely szerint van-e egyáltalán értelme, lehetősége a népi diplomáciának olyan időszakban, amikor az országos szintű kapcsolatok hőfoka az abszolút nulla ponthoz közelít, Sebe János azt válaszolta, hogy tapasztalata, benyomásai szerint középszerint van a román félben készség, törekvés a kapcsolatok építésére. A konkrét intézkedések azonban nem véletlenül az ottani megyei szervek hatáskörébe tartoznak... Mindenesetre a magyar fél — kedvező fogadtatást várva — javaslatait eljuttatja Temes megyébe; a többi pedig majd meglátjuk.

S. I.

Az első bemutatók: Lear király, Rigoletto, Orfeusz

Évadnyitó a színházban

Nagyobb a szabadsága és a felelőssége manapság a színház vezetőinek, mint korábban — mondta Nagy László igazgató, a Szegedi Nemzeti Színház tegnap megtartott évadnyitó társulati ülésén. A dolog szépséghibája csak az, hogy e nagyobb szabadság és felelősség rossz és egyre romló anyagi viszonyok közepette „köszöntött ránk. A színházirányítás feltételeiről azt hallottuk még az évadnyitón, hogy a házon belül megszűnik a pártigazgatás, erősödik a szakszervezeti érdekképviselet és a művészet tanács szakmai közvetítő-központjának szerepe. Az ideológiai mankók és korlátok megszűnésével a művészeti vezetők jobban támaszkodhatnak az egyetemes és nemzeti értékekre — a közönség szolgálatában.

A művészi célkitűzésekről a következőket mondta az igazgató: változatlanul a legfontosabb cél magas szakmai színvonalon szolgálni a közönséget, szervezeten működő színházban, ahol a próza, az opera és a balett nem a többszövegű kétségtelen hátrányait erősíti, hanem önálló arculattal az egységes nemzeti színházat szolgálja. Az opera az énekesteljesítményekre koncentrálni igyekszik előrelépni, hasznosítva új művészeti vezetőjének, Gregor Józsefnek gazdag hazai és nemzetközi tapasztalatait és kapcsolatait. A balett új lehetőséget kapott —, sajnos, pénzt nem. Új igazgatója Krámer György, ám az együttes egyéb iránt a régi feltételek között működik — és bizonyít majd. A prózai tagozat házatáján egy változás: a stúdióelőadások helyén bevezetik a „nyolcórás színházat”, bérletszűnőben.

Július 1-jétől központi bérmeletést kaptak a színház dolgozói és művészei. Több mint 900 ezer forintot osztottak szét, ez hosszas harcok eredménye, ám nem tekinthető egyéneknek, mint szociális intézkedésnek.

A társulati ülésen bemutatták a színház új tagjait, köztük a régi-új művészt, Gregor Józsefet — aki

színházában immár egyszerű vezető énekes és művészeti vezető —, Krámer György balettagozatát és két rendezőasszisztent, *Honti Györgyöt* és *Janik Lászlót*. Az ideszereződött színészek: *Bagó Bertalan*, *Ferenczi Krisztina*, *Galbenisz Tomasz*, *Kalocsay Miklós*, *Kárpáti Tibor*, *Kolti Helga*, *Müller Júlia*. (Köszöngi Akos, a társulat egyik vezető színésze évadkezdéskor jelentette be, hogy megválik Szegedtől.) Az új magánénekesek: *Frankó Tünde*, *Szilágyi Erzsébet* (szoprán), *Gulyás Dénes* (tenor), *Kovári Csaba*, *Altörjay Tamás* (basszus). Három új tagja van a balettkarnak, egy az énekkarnak.

A társulati ülés résztvevői még egy — itt szokatlan — információhoz jutottak: megismerkedhettek az új évadban Szegeden szereplő vendégművészek névsorával. A rendezők közül *Angyal Mária*, *Békés András*, *Horváth Zoltán*, *Kerényi Miklós* Gábor dolgozik majd vendégként Szegeden, valamint a színművész *Balázsovits Lajos*, aki rendezőként itt mutatkozik be. A vendégkarmesterek: *Fuchs László*, *Györfi Ráth György*, *Kocsár Balázs* — és *Pál Tamás*, a Szegedi Szimfonikus Zenekar művészeti vezetője. *Csányi Árpád*, *Csik György*, *Shaffer Judit* és *Vágóölgyi Ilona* a vendégtervezők, *Tóth Sándor* kérték fel koreografálásra. A balettmester *Ugaj Ilona* és az énekmester *Adorján Ilona* szintén vendégként dolgozik színházunkban. A színészek közül egy-egy szerepre hívták *Avar Istvánt*, *Bagó Lászlót*, *Falusy Mariann*ot, *Mensáros Lászlót*, *Mezey Károlyt*. A következő magánénekesek szerepelnek vendégként az operaelőadásokban: *Bánda János*, *Bárdi Sándor*, *Egri László* (most szerződött Szegedről Miskolcra) *Felber Gabriella*, *Gurbán János* (ettől az évadtól az Operaházba szerződött), *Ilosfalvy Róbert*, *Kálmándy Mihály*, *Jobbágy Mária*, *Kukely Júlia*, *Kenesey Gábor* (az új évadtól szintén az Operaház éneke), *Korcsmáros Péter*, *Ró-*

zsa Sándor, *Sinkó György*, *Sólyom Nagy Sándor*, *Szabady József*, *Váry Zsuzsanna*.

Az új szezon első bemutatóját a prózai tagozat prezentálja szeptember 29-én: *Shakespeare: Lear király*, rendező *Ruszt József* kiváló művész. Az első operabemutató október 20-án lesz, *Verdi Rigolettóját* Horváth Zoltán Erkel-díjas állítja színre. A balettegység *Imre Zoltán* koreográfiáiból mutat be estét *Orfeusz* címmel, december 1-jén. Ezek a nagyszínházi bemutatók; a Kisszínházban októberben *Joe Orton* komédiáját, *Szajré* címmel Balázsovits Lajos rendezi. Ugyanott novemberben *Békés Pál* és *Várkonyi Máttyás* zenés, messziség remjatekát látjuk, a címe *A féltőlény*. Ugyanennek a hónapnak a végén mutatják be *Kornis Mihály Környőmagyarját*. Az első fél évad felújításai: a Nagyszínházban az *Aida*, a *Tosca*, a *Vig özeveg*, az *Alarcosbál*, az *Otello*, A köztűz ember fia, a Kisszínházban az *Olivér* és az *Antigoné*. A szezon második felében *Brecht Kol-dusopera*ja, *Rossini Hamupipőke* című operája és *Kálmán Imre* nagyoperettje, *A csikagóci hercegnő* szerepel a tervezett premierlistán, a Nagyszínházban. A Kisszínházban *Sándor János* rendezi az *En és a kisöcsém* című zenés vígjátékot, bemutatják *Németh László* A két *Bolyai* című drámáját, és terveznek egy kamarabalettest. Felújítják a *Wagner*-operát, A *bolygó hollandit*, amellyel január végén — február elején a Landgraf-turnéra megy a társulat. Múson lesz a *Bánk bán*, a *Parasztbecsület—Bajazzók*, a *Lammermoori Lucia*.

A szervezőiroda, tekintettel a nagy érdeklődésre, új, Bertókról elnevezett operabérletet indít. Ennek tulajdonosai láthatják a Dél-koreai Népi Operaegyüttes vendégjátékát szeptember 7-én, amely a szezon első színházi eseménye lesz. Másnap az Aida adják Kodály-bérletben, 9-én és 10-én pedig opera—operettgála lesz, bérletszűnőben.

S. E.

Kivételeknek, akik erősítik a szabályt! „Új hullám” alapítvány

A Postabank és Takarékpénztár Rt. az MTV belpolitikai főszerkesztőségének ifjúsági szerkesztőse, és a Kozmosz Filmstúdió Kft. „Új hullám” elnevezéssel alapítványt hozott létre, melynek célja a fiatal tehetségek felkutatása és megnevelése — tájékoztatták az újságírókat kedden a szervezők.

Elsősorban tehetséges fiatalokat kívánnak támogatni, akik a közgazdaságtan, az informatika, a bankszakma és a környezetvédelem területén nyújtanak kiugró teljesítményeket. Az alapít-

ványtevők szándéka, hogy felkutatassák a tudományágakban a tényleges és konvertálható szellemi termékeket, az új, kreatív alkotásokat is.

Ezen a téren jelentős sikerként tekinthető, hogy az ENSZ ifjúsági szekciója is bejegyezte az alapítványt, és eredményeiről rendszeresen beszámol kiadványaiban. A beérkező összes pályázatot közzéteszik az ENSZ-buletinekben, továbbá a HVG-ben és az „Új hullám” című tévéműsorban is. A pályázatokat az ala-

pítvány szakmai szervezete értékeli, és ennek eredményét nyilvánosságra hozzák.

Az „Új hullám” alapítvány nyitott, magánszemélyek és jogi személyek is csatlakozhatnak hozzá. Az alapítványtevők várják azoknak a hazai és külföldi vállalatoknak, magánszemélyeknek a jelentkezését is, akik az alapítványon keresztül pályázatokat kívánnak meghirdetni az ifjúság számára.

Az Új hullám alapítvány számlaszáma: 219-98 636-021-02 342. (MTI)

Tervpályázat a Budapest—Bécs világkiállítás lehetséges helyszíneire

Az 1995-ös Budapest—Bécs világkiállítás lehetséges helyszíneire kiírt tervpályázat céljairól tájékoztatták kedden a fővárosban a sajtó képviselőit.

A meghirdetők: a világkiállítás előkészítő bizottsága, a Közléskészítő, Hírközlési és Építési Minisztérium, valamint a Fővárosi Tanács képviselői elmondták: gyorsítani kell az előkészületeket. Ha a közeljövőben a magyar Parlament is amellett dönt, hogy otthont adnak ennek az eseménynek, s a nemzetközi szervezettől is megkapja hazánk a rendezés jogát, nem lehet bezárkózottan lemaradásban a tervezés, a szervezés.

Az elemzéseket, javaslatokat elsősorban az alapos előkészítő munkával kiválaszt-

tott négy helyszínre — így Dél-Budapestre, Aquincumra, Kőbánya-vásárvárosra, Gazdagrétre — kéri a pályázóktól. Kétféle forintot szánunk a díjazásra, s olyan rész tanulmányokat — részletes rendezési, beépítési javaslatokat, látványterveket — is várnak, amelyek alapján kiírható a végleges helyszínre vonatkozó tervpályázat. Ennek meghirdetésére az osztrákokkal egy időben — az elképzelések szerint a jövő év elején — kerül sor. Ausztriában egyébként már döntöttek a végleges helyszínről.

A most meghirdetett pályázat beadási határideje 1989. november 20. A zsűri — amelyben részt vesznek több ellenzéki párt és a helyi tanácsok képviselői is —

1989. december 8-ig dönt. A terveket, javaslatokat a Budai Várban megrendezendő bemutatón ismerheti majd meg a közönség.

Azért, hogy a kiállítás megrendezésére vonatkozó döntés esetén a szervezők ne legyenek késéshen, már megkezdődött és jó ütemben halad a több irányú előkészítő munka. Így például az összes, előzetesen javasolt helyszínről előkészítik a részletes környezeti hatástanulmányt, s ugyanígy a talajmechanikai, közműellátási felméréseket.

A tervpályázati kiírás szeptember 4-étől megtekinthető, illetve átvehető: Budapest, V., Kossuth Lajos tér 2-4. II. em. 4.; munkanapokon 9—15 óráig. (MTI)

A Magyar Szó Csehszlovákiáról

Az újvidéki Magyar Szó „Körúton Csehszlovákiában” címmel megkezdte munkatársai, Dujmovics György cikksorozatának közlését. Csak szavakban támogatják a reformot — írja. Meghirdették, de az átalakulásból és a nagyobb nyíltságból semmi sem lett. Azok, akik 21 évvel ezelőtt a bevonulást és a Prágai Tavaszként ismert demokratikus mozgalmat eltipró tankok nyomában kerültek az ország élére, makacsul ragaszkodnak azokhoz a megoldásokhoz és módszerekhez, amelyek föltött egyértelműen eljárat az idő. Céljuk, hogy semmi se változzon.

Ismét Nap Tv

Ezentúl hetente két alkalommal — szerdán és szombaton reggelente — sugározza adását a Nap Tv. Legközelebb tehát ma, fél hattól fél kilencig fogható, az egyes csatornán a zenés hírmagazin.

A mai adásban megemlékeznek a második világháború kitörésének közelebb, ötvenedik évfordulójáról.

Derűsebb részletek: a nézők találkozhatnak a közel-múlt egyik popszlárájával, Szűcs Judittal, a neves labdarúgóval. Kocsis Lajossal, s visszapergetik a napokban elhunyt olimpiai bajnok, Németh Imre legszebb

sikereit. Bodó Gábor, a Mai Nap fotóriportere múlt heti prágai börtönlátogatásáról mesél, míg a magyar rendőrség különleges osztagának törzsfőnöke a tüntetések feloszlatásának technikáját, s az ezzel kapcsolatban készülő új törvényt ismerteti. Kiszely István antropológus a sírok tudományának rejtelmeibe avatja be a nézőket, s ezúttal is látható óránként hírességfoglaló az MTI naphegyi központjából — ez alkalommal először kiegészítve a legfontosabb gazdaságpolitikai információkkal.

A Nap Tv mai adásának műsorvezetője Szilágyi János.

Az MDF és a DK közös nyilatkozata

A Magyar Demokrata Fórum 1988 nyara óta áll kapcsolatban a Demokratikus Kezdeményezés — csehországi független polgári mozgalmával. A múlt évi esztergomi környezetvédelmi fórumon részt vett Bohumil Dolezal, a mozga-

lom egyik szövegírója. A prágai Demokratikus Kezdeményezés mérsékelt irányzatú, a cseh nemzeti hagyományok jegyében működő, független mozgalom, fontos jelentőséget tulajdonít a hatalom és a társadalom korrupciós párbeszédének. Az

MDF országos elnöksége tárgyalóküldöttséget határozott fel arra, hogy a Demokratikus Kezdeményezés képviselőivel megbeszéléseket folytasson országaink népeink kapcsolatairól. A tárgyalások eredménye az alábbi közös nyilatkozat.

Nyilatkozat

1989. augusztus 26-án került sor Prágában a Magyar—Csehszlovák Együttműködési Bizottság első összejövetelére, amelyen a Magyar Demokrata Fórum és a Demokratikus Kezdeményezés (Demokraticka Iniciativa) képviselői vettek részt.

A bizottság olyan időszakban kezd el tevékenységét, amikor a csehszlovák—magyar kapcsolatok gyorsan romlanak. Ennek az oka, hogy Magyarországnak és Csehszlovákiának eltérő a viszonya a Kelet- és Közép-Európában zajló folyamatokhoz, különösen pedig a demokráciához, a politikai és gazdasági pluralizmushoz.

Mindez fokozott erőfeszítésre ösztönzi a két ország demokratikus erőit, hogy a helyzet megváltoztatásáért munkálkodjanak, és megjavulhassanak a magyar—csehszlovák kapcsolatok. Véleményük szerint a magyar—csehszlovák barátság legfontosabb tényezői közé számít a két ország demokratikus erőinek az együttműködése. Az együttműködés alapvető feltétele, hogy mind a két ország, kormánya betartsa a helsinki megállapodásokat, és a bécsi záródokumentumok rendelkezéseit. Szabadon kell tehát bocsátani a politikai foglyokat.

A magyar—csehszlovák kapcsolatok javítása érdekében felajánljuk további független csoportoknak is a bizottságunk munkájában való részvételt, és arra is törekszünk, hogy hivatalos szervezetek képviselőiből is szerezzünk tagokat. 1989. október 28-án, Csehszlovákia állami ünnepe alkalmából Prágában megrendezzük a Csehszlovák—Magyar Együttműködési Bizottság ülését, melyet a csehszlovák—magyar megbeszélés és együttműködés kérdéseinek fogunk szentelni.

A Csehszlovák—Magyar Együttműködési Bizottság tagjai egymás lehető legjobb kölcsönös tájékoztatására fognak törekedni, s ezzel lehetővé tenni népeink valóságos érdekeinek megismerését, s azoknak az ideiglenes nézeteltéréseknek az áthidalását, amelyek a magyar és csehszlovák kormány eltérő szemléletéből következnek.

Prága—Budapest, 1989. augusztus 28.

A Demokratikus Kezdeményezés nevében:
Emanuel Mandler, **Karel Stindl**,
Bohumil Dolezal

A Magyar Demokrata Fórum nevében:
Bíró Zoltán, **Jóó Rudolf**, **Kiss Gy. Csaba**